

Eftergivelse af procenttillæg til restskat

FOB nr. 83.93

Henstillet til skattedepartementet at tage en afgørelse om eftergivelse af procenttillæg op til fornyet overvejelse i et tilfælde, hvor restskatten var opstået som følge af fejl fra skattemyndighedernes side.

(J. nr. 1983-232-221).

A klagede over, at ministeriet for skatter og afgifter, skattedepartementet, havde afslået hendes ansøgning om eftergivelse af restskat for indkomstårene 1975-79.

Det fremgik af sagen, at A's ægtefælle afgik ved døden i 1974. Efter ansøgning blev hun tillagt ret til at oppebære enkepension, idet pensionen dog på grund af hendes årlige indtægt ikke kom til udbetaling.

Hendes skat for indkomstårene 1975-79 blev herefter beregnet efter reglerne om forhøjet personfradrag for pensionister i henhold til kildeskattelovens § 37, stk. 5.

I skrivelse af 13. marts 1980 meddelte Sønderhald kommunes skatteforvaltning A, at hun ikke havde været berettiget til forhøjet personfradrag, idet hun alene var tillagt ret til at oppebære enkepension, men på grund af indtægtens størrelse ikke i disse år havde oppebåret pensionen. Skatteforvaltningen henviste herved til en afgørelse fra skattedepartementet, offentliggjort i »Meddelelser fra Skattedepartementet« nr. 34 (oktober 1975), s. 272 f.

Dep blev herefter den 1.-4. april 1980 udarbejdet ændrede slutopgørelser for indkomstårene 1975-78, hvorefter der fremkom en restskat på henholdsvis 3.447 kr., 4.215 kr., 4.905 kr. og 5.229 kr. inklusive procenttillæg i henhold til kildeskattelovens § 61, stk. 2, på henholdsvis 212,16 kr., 179,48 kr., 263,74 kr. og 387,39 kr. Ved udskrivningen af slutopgørelsen for indkomståret 1979 den 30. september 1980 fremkom der en restskat på 6.033 kr. inklusive procenttillæg på 446,99 kr. Fra indkomståret 1980 havde A, der var født i 1918, været berettiget til et forhøjet personfradrag.

I skrivelse af 3. september 1980 ansøgte socialforvaltningen i Sønderhald kommune på A's vegne amtsskatteinspektoratet i Randers om eftergivelse af den opståede restskat.

Skatteforvaltningen i Sønderhald kommune havde i en redegørelse af 29. oktober 1980 til kommunens økonomiudvalg anført følgende om baggrunden for restskattens opståen:

»Når en person af socialudvalget godkendes som pensionist, tilgår der skattekontoret en meddelelse herom.

Disse personer bliver så indkodet i EDB-systemet med et bestemt kodetal, der angiver, at de er pensionister, og herunder enkepensionister.

Såfremt en enkepensionist ikke har anden indtægt end pensionen, er pågældende berettiget til et dobbelt personfradrag.

Når selvangivelserne er indgået og er indkørt i systemet, vil der fra EDB-centralen blive udskrevet udsøgningsedler for de selvangivelser, der er fejl i, således at ligningssekretæren kan undersøge og rette de personer, der er enkepensionister, og som på grund af anden indtægt ikke er berettiget til dobbelt personfradrag.

Dette er også sket i nærværende tilfælde, men desværre er fejlen ikke blevet rettet.

...«

I skrivelse af 10. december 1980 meddelte amtsskatteinspektoratet i Randers A, at det ansøgte ikke kunne bevilges.

I skrivelse af 24. februar 1981 indbragte A amtsskatteinspektoratets afgørelse for statsskattedirektoratet. I skrivelsen anførte A, at hun i sin tid blev opfordret til at søge enkepension af såvel socialinspektøren som socialudvalgsformanden i Sønderhald kommune, idet hun blev oplyst om, at hun dog ikke ville få udbetalt enkepension på grund af indtægtens størrelse, men at hun ville være berettiget til dobbelt personfradrag. A havde derfor ikke på noget tidspunkt i perioden fra 1975-79 været i tvivl om, at oplysningen om, at hun var berettiget til dobbelt personfradrag, var korrekt.

I skrivelse af 16. november 1982 meddelte statsskattedirektoratet A, at direktoratet under hensyn til de foreliggende oplysninger om A's indkomst- og formueforhold ikke fandt grundlag for at indrømme hende eftergivelse af skat for indkomstårene 1975-79.

I skrivelse af 26. november 1982 indbragte A statsskattedirektoratets afgørelse for skattedepartementet. I skrivelsen anførte A - udover det i skrivelsen til statsskattedirektoratet anførte - at hun ikke havde haft indflydelse på den skattetekniske beregning, samt at hun ikke havde anmodet om at få tildelt dobbelt personfradrag.

I skrivelse af 4. maj 1983 meddelte skattedepartementet A, at departementet ikke kunne imødekomme hendes ansøgning om eftergivelse af restskat. Skattedepartementet anførte, at afgørelsen var truffet på grundlag af de foreliggende oplysninger om A's indkomst- og formueforhold.

I skrivelsen af 22. februar 1983 til mig anførte A særligt, at hun hos socialforvaltningen i Sønderhald kommune var blevet oplyst om, at hun var berettiget til dobbelt personfradrag, idet socialforvaltningen havde indhentet oplysninger hos skattevæsenet. A anførte endvidere, at hun nu var gået på efterløn, og at hun derfor ville have haft bedre råd til at betale et beløb svarende til den nu

opståede restskat, medens hun arbejdede. A anførte endelig, at en del af hendes formue stammede fra en arv efter hendes fader.

Det fremgik endvidere af sagen, at A den 27. marts 1979 havde fået udlagt en arv på 176.514 kr. før beregning af arveafgift.

Det fremgik endelig af sagen, at A for indkomståret 1982 havde selvangivet en skattepligtig indkomst på 99.981 kr. og en skattepligtig formue på 403.898 kr., heraf 141.898 kr. i likvide midler.

I anledning af A's klage til mig henholdt skattedepartementet sig til departementets tidligere afgørelse.

Jeg udtalte herefter følgende i en skrivelse til A:

»Hjemmelen til at eftergive skatter helt eller delvis, herunder til at eftergive de i en slutopgørelse beregnede procenttillæg, findes i statsskattelovens § 37. Efter denne bestemmelse kan skatten eftergives, »når forholdene i ganske særlig grad taler derfor ...«. I en afgørelse, der er refereret i »Meddelelser fra Skattedepartementet« nr. 35 (januar 1976), s. 5-6, hedder det herom nærmere:

»Efter praksis anses dette normalt kun at være tilfældet, når der kan påvises en vis økonomisk trang. I et vist omfang tager man skatteyderens likviditet i betragtning, og man ser i denne forbindelse ... på indkomstudviklingen samt på formuen og dennes sammensætning.«

I en afgørelse, der er refereret i »Meddelelser fra Skattedepartementet« nr. 58 (juli 1981), s. 261, er det yderligere om bestemmelsen anført:

»... at § 37 efter dens ordlyd principielt indeholder hjemmel for skatteeftergivelse af andre grunde end økonomisk trang. Ifølge praksis er skatteeftergivelse efter denne bestemmelse dog helt overvejende betinget af økonomisk trang hos den skattepligtige.«

Som det fremgår af det anførte, afgøres sager om eftergivelse af skat principielt efter et skøn, hvorved der navnlig lægges vægt på økonomisk trang. Efter de regler og den praksis, der gælder for min virksomhed, kan jeg kun kritisere et sådant skøn, såfremt der foreligger særlige omstændigheder.

Efter min gennemgang af sagen finder jeg ikke, at der foreligger sådanne særlige omstændigheder i forbindelse med skattedepartementets afgørelse, at jeg har grundlag for at kritisere, at skattedepartementet har afslået Deres ansøgning om eftergivelse af den omhandlede restskat for så

vidt angår den del, der direkte kan henføres til efterbeskatning som følge af, at der har været tillagt Dem et forhøjet personfradrag, som De ikke har været berettiget til.

For så vidt angår de procenttillæg, der efter kildeskattelovens § 61, stk. 2, beregnes med 8 pct. af de opståede restskatter, skal jeg oplyse, at ombudsmanden - i forbindelse med behandlingen af tidligere sager om eftergivelse af skat i tilfælde, hvor restskat er opstået som følge af en fejl fra skattemyndighedernes side - har brevvekslet med skattedepartementet om det retlige grundlag for eventuel eftergivelse af sådanne procenttillæg, jfr. bl.a. ombudsmandens beretning for 1974, s. 25-27.

Ombudsmanden har i denne forbindelse givet udtryk for den opfattelse, at der ved afgørelsen af spørgsmålet om eftergivelse i henhold til statskattelovens § 37 af procenttillæg må tillægges eventuelle fejl fra skattemyndighedernes side en selvstændig betydning - også uafhængigt af den transbedømmelse, som i øvrigt sædvanligvis lægges til grund i eftergivelsessager.

Dette synspunkt har efter min opfattelse særlig vægt i tilfælde, hvor skatteyderen som følge af en urigtig generel eller konkret vejledning fra skattemyndighedernes side, og hvor dette er erkendt af skattemyndighederne, har været i kvalificeret god tro med hensyn til skatteansættelsens endelighed.

De har såvel i skrivelse af 22. februar 1983 til mig som i Deres skrivelse af 26. november 1982 til skattedepartementet anført, at De i sin tid blev opfordret af socialforvaltningen i Sønderhald kommune til at søge enkepension. De var oplyst om, at De på grund af størrelsen af Deres indtægter ikke ville kunne oppebære pension. Imidlertid tilkendegav socialforvaltningen, der ifølge Deres oplysninger forinden havde rådført sig med kommunens skatteforvaltning, at De, såfremt De blev tillagt ret til enkepension, ville få Deres skat beregnet efter reglerne om forhøjet personfradrag. Disse oplysninger ses ikke bestridt af de implicerede myndigheder.

Skattedepartementet ses ikke direkte at have taget stilling til, hvorvidt dette forhold bør medføre en anden afgørelse.

Jeg har derfor samtidig hermed henstillet til skattedepartementet at genoptage behandlingen af Deres ansøgning om eftergivelse af restskat for så vidt angår den del, der udgøres af de beregnede procenttillæg.

...«

Skattedepartementet har senere underrettet mig om, at departementet efter fornyet overvejelse har anmodet statsskattedirektoratet om at tilbagebetale de beregnede procenttillæg.

Jeg meddelte herefter skattedepartementet, at jeg havde taget det oplyste til efterretning.

Sagen gav mig endvidere anledning til at anmode ministeren for skatter og afgifter om en fornyet udtalelse om, hvornår det kan forventes, at en ændring af kildeskattelovens § 37, stk. 5, vil blive søgt gennemført, jfr. nedenfor i afsnit IV C, ad 84: Dobbelt personfradrag til enker.